

El llenguatge

El quin del qual parlàvem

1/11/1977

Encara que ha estat repetidament denunciada la greu incorrecció sintàctica que consisteix en l'ús del mot interrogatiu o exclamatiu quin com a pronom relatiu possessiu, dit altrament, com a equivalent del terme «cuyo» del castellà, no s'ha aconseguit que els publicistes poc experts, especialment els que escriuen seguint models llibrescos o escolars, renunciïn a aquest darrer ús que no li ha estat mai reconegut i que la llengua parlada desconeix. Es en oracions com Quin llibre vols? o Quin vestit més bonic en què l'ús de quin (quina, quins, quines) té el seu paper legítim. Però mai en una oració com la que acabem de llegir, «Un cotxe quin conductor anava acompanyat...», en què ens adonem clarament que el seu autor no ha fet sinó buscar un mot amb què expressar el mateix sentit que el «cuyo» del castellà, relatiu possessiu, i s'ha decidit per quin.

Però el català, repetim-ho, no té relatiu possessiu, no té cap terme que tradueixi el «cuyo» del castellà (o el «dont» del francès). El llenguatge popular sol resoldre aquests casos amb el simple terme que, d'aplicació quasi universal dins el camp dels relatius i diu, per exemple, El cotxe que el conductor anava acompanyat..., construcció que el rigor gramatical no admet o que considera només tolerable en un estil molt col·loquial. Una perífrase de la llengua clàssica, i esdevinguda usual en la nostra llengua literària moderna, resol aquestes oracions en què el terme introduït pel relatiu observa una relació de dependència o propietat amb l'antecedent: El cotxe, el conductor del qual anava acompanyat... Estuejava en un poble l'alcalde del qual era amic seu. És cert que, com hem dit, el llenguatge col·loquial més aviat prescindeix d'aquesta perífrasi i, de fet, és sovint evitable amb altres construccions: L'alcalde del poble on estuejava era amic seu. Però el que no s'ha de fer mai és voler recórrer, tant si com no, a l'ús artificial de quin com a terme equivalent del «cuyo» del castellà.

Albert Jané